FÖRSLAG TILL BESLUT
2022-11-22

RS 2022-0123

Liberalerna

Regionstyrelsen
Ärende 4

Budget 2023 för Region Stockholm

Stockholm, Sverige och världen är i en svår tid. Ekonomin, segregationen och inte minst klimatförändringarna innebär överhängande problem som måste lösas eller hanteras, för denna och kommande generationers skull. Illiberala och antiliberala krafter utmanar samtidigt det toleranta, öppna samhällsbygget. Framtidstron är satt på sparlåga. Och denna dystra lägesbild sätter stor prägel även på vår på många sätt privilegierade tillvaro i Stockholmsregionen.

Det liberala uppdraget är på många sätt viktigare än på mycket länge. Att ta ansvar för att lösa problemen och hantera konsekvenser. Att värna människors frihet, i livet och i vardagen – och att lägga grunden för framtidstro. Det uppdraget tar Liberalerna i Region Stockholm på fullaste allvar, inom de verksamheter och områden vi kan påverka.

Regionens utgångsläge inför kommande svårare år är förhållandevis gott. Under de år Liberalerna har medverkat i den politiska ledningen har finanserna varit i ordning, samtidigt som vården har nått goda resultat, kulturen har värnats och kollektivtrafiken byggts ut. Invånarna i Region Stockholm har den bästa tillgången till vård i landet och ett av världens bästa kollektivtrafiksystem. Valfriheten har ökat, vårdköerna har kapats, vården har flyttat närmare människor med stärkta vårdcentraler och vårdval, och vi har tack vare vårdpersonalens heroiska insatser hanterat den värsta pandemin på hundra år. Historiska investeringar har gjorts i utbyggda och moderna vårdmiljöer och sjukhuslokaler. Kollektivtrafiken har blivit mer tillförlitlig och en likaledes historisk utbyggnad av spårtrafiken i form av nya tunnelbanelinjer är på väg att förverkligas. Regionens miljö- och klimatavtryck har minskat radikalt i såväl trafik- som vårdverksamheterna.

Mer finns att göra. Den nära vården måste byggas ut och få en huvudroll i hälso- och sjukvårdssystemet. Tillgängligheten måste värnas och jämlikheten i vården måste öka. Kulturlivet ska förbli fritt, och bli rikare. Kollektivtrafiken ska fortsätta expandera för att ge alla invånare en fungerande vardag och möjlighet till klimatsmarta transporter.
Regionen har haft obrutet överskott i ekonomin, som enda region i Sverige, sedan 2007. Fortsatt har regionen toppbetyg av det oberoende kreditvärderingsinstitutet Standard & Poor's och är den enda region i Sverige som sedan 2006 inte har höjt skatten en enda gång. Under de gångna fyra mandatperioderna har en dubblad sjukvårdsbudget och stora investeringar i en pålitlig och trygg kollektivtrafik prioriterats. Den prioriteringen ligger fast också framåt, liksom att kostnaderna för administration fortsatt ska pressas nedåt i alla regionens verksamheter.

Omvärlden gör sig nu påmind i svårare ekonomiska utsikter, såväl med inflation och konjunktur som nationellt beslutade kraftiga höjningar av utjämningsskatten. I detta läge har regionen fått en ny politisk ledning i form av ett vänsterstyre, en S-C-MP-minoritet som på ett oklart sätt samarbetar med V. Trots många goda ambitioner, som vi på flera sätt delar, finns en avsaknad av synkronisering och ett överflöd av delvis motstridiga löften, som riskerar att leda till otydlighet och ineffektivitet. Det kan stå stockholmarna och regionen dyrt. I dystra ekonomiska tider och en osäkrare omvärld är det anmärkningsvärt hur svårt vänsterstyret har att prioritera. Ett otal utredningar som riskerar leda till ytterligare administrativa kostnader och stor tidsåtgång, permanentning och utökning av projekt som ännu ej är slutförda eller ens påbörjade, en resursanvändning inom vården som motverkar omställningen till en god, nära vård och minskningar av primärvårdens andel av sjukvårdsbudgeten kommande år, är exempel.

Fortsatta reformer inom vård och investeringar i kollektivtrafik
Budgeten för vården har fördubblats mellan 2006 och 2022, från cirka 35 till 70 miljarder kronor. Det har möjliggjort stora satsningar på primärvård, psykiatri, öppen specialistvård och akutvård som bidragit till Sveriges kortaste väntetider till vård. En stor utbyggnad av geriatriken för god specialistvård för äldre har genomförts, tusentals platser i avancerad hemsjukvård har skapats, som första region har Stockholm investerat i psykiatriambulanser som gör att akut psykiskt sjuka inte behöver bli hämtade i polisbil, och mycket mer. Vårdplatserna har börjat öka och ligger på rikssnittet. Regionens akutsjukhus utför vård i världsklass, med toppresultat inom bland annat cancervård och hjärtsjukvård. Karolinska universitetssjukhuset rankas som ett av världens bästa sjukhus. Tillgängligheten är den absolut bästa i landet, stockholmarna får vänta kortast tid på vård av alla i Sverige. Över 90 procent av patienterna får en medicinsk bedömning inom tre dagar på vårdcentral och två av tre patienter är listade på en namngiven läkare. Tiden tills du får träffa en läkare på akutmottagning, som kan påbörja diagnostisering och behandling, är bland de lägre, en timme. Och de flesta med lättare akuta sjukdomar och skador tas om hand på en helt annan vårdnivå; i fjol gjordes över 350 000 besök på någon av de elva närakuter för barn och vuxna som vi har öppnat runt om i länet.

Samtidigt är rekryteringen av främst sjuksköterskor en utmaning. För att kunna öppna fler vårdplatser på akutsjukhusen behöver kvarstannandet av sjuksköterskor öka, långtidssjukfrånvaro minska och fler lockas till yrket. Region Stockholm har Sveriges högsta löner, men det räcker inte. Den senaste satsningen på förlossningsvården – där medarbetarnas inflytande

över sin arbetsplats ökat och teamarbete över professionsgränser lyfts fram – är ett exempel på insatser som krävs för att fler ska stanna och trivas i vården. Andra satsningar som genomförts är möjligheten för 400 sjuksköterskor per år att vidareutbilda sig med bibehållen lön. Vården behöver mer av sin viktigaste resurs, medarbetarna, och där är en välskött regional ekonomi en förutsättning för att fortsatt erbjuda Sveriges högsta löner, kompetensutveckling på betald arbetstid och fortsatt ha resurser för att förbättra arbetsmiljön.

Stockholmsregionen har ett av världens bästa och mest attraktiva kollektivtrafiksystem, som inte bara får vardagen att fungera för hundratusentals resenärer varje dag, utan också utgör en enorm klimat- och miljöinsats. Initiativ har tagits både genom Stockholmsöverenskommelsen och Sverigeförhandlingen om en historisk utbyggnad av kollektivtrafiken. Det är avgörande för Stockholmsregionens utveckling att dessa överenskommelser värnas och hedras. Infrastruktursatsningar i Stockholmsregionen innebär betydande investeringar i framtidens kollektivtrafik med 46 nya spårstationer och sex mil nya spår. I framtiden behövs både fortsatta investeringar på kollektivtrafik och annan infrastruktur förbättras. En fullbordad ringled runt Stockholm genom Östlig förbindelse med stark kollektivtrafikkapacitet samt en utbyggnad av Spårväg City skulle säkra kollektivtrafikförsörjningen till nya stadsdelar, knyta samman norra och södra länsdelarna, minska bilköer och förbättra stadsmiljön.

Liberala prioriteringar

Liberalerna gick till val på en liberal reformagenda. Den baseras på en vilja att öka människors frihet i sina liv och egenmakt i vardagen; på en övertygelse om politikens kraft att förändra – som måste såväl prioriteras som tyglas; och på en tro på framtiden. Liberalismen bygger inga utopier. Vi strävar efter att ge människor makten att forma sina liv och bygga samhället, i dag, i morgon och alla morgondagar framöver. Alla liberala reformer kan inte genomföras i morgon eller nästa år. Liberalerna gör tydliga prioriteringar på att:

- stärka primärvården och framför allt vårdcentralerna.
- förstärka arbetet för att göra vården mer hälsofrämjande och hälsan mer jämlik.
- förbättra det akuta omhändertagandet på rätt vårdnivå genom att behålla och utöka närakuterna för barn och vuxna.
- stärka psykiatrin och framför allt barn- och ungdomspsykiatrin.
- värna både valfriheten och tillgängligheten i vården, genom en fortsatt löpande ordinarie översyn av vårdval, bevarande och utvecklande av närakuter för barn och vuxna, och en satsning på fler öppna, bemannade vårdplatser på akutsjukhusen, i geriatrik, ASiH, rehabilitering och psykiatri.

- slå vakt om ett fritt och rikt kulturliv.
- regionen ska vara ledande i Stockholms läns miljö- och klimatarbete.
- regionen ska utveckla sitt sociala hållbarhetsarbete.
- regionen ska bedriva ett fokuserat regionalt utvecklingsarbete.
- kollektivtrafiken ska fokusera på tillförlitlighet, tillgänglighet och trygghet i alla led; regionen ska slutföra beslutade omfattande nyinvesteringar i spårtrafiken och satsa på att den befintliga kollektivtrafiken fungerar och är tryggt och snyggt.

Liberalerna föreslår att regionstyrelsen föreslår att regionfullmäktige beslutar:

att bifalla Liberalernas förslag till budget för Region Stockholm 2023, planår 2024-2025.